

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

29 september 2000

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**inzake de modernisering van het stelsel
van de inkomensvervangende
tegemoetkoming voor gehandicapten**

(ingediend door de heer Filip Anthuenis en
mevrouw Kathleen van der Hooft)

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

29 septembre 2000

PROPOSITION DE RÉSOLUTION

**relative à la modernisation du régime
de l'allocation de remplacement
de revenus aux handicapés**

(déposée par M. Filip Anthuenis et Mme
Kathleen van der Hooft)

AGALEV-ECOLO	:	Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
CVP	:	Christelijke Volkspartij
FN	:	Front National
PRL FDF MCC	:	Parti Réformateur libéral - Front démocratique francophone-Mouvement des Citoyens pour le Changement
PS	:	Parti socialiste
PSC	:	Parti social-chrétien
SP	:	Socialistische Partij
VLAAMS BLOK	:	Vlaams Blok
VLD	:	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU&ID	:	Volksunie&ID21

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

DOC 50 0000/000 : Parlementair document van de 50e zittingsperiode +
het nummer en het volgnummer

QRVA : Schriftelijke Vragen en Antwoorden
HA : Handelingen (Integraal Verslag)
BV : Beknopt Verslag
PLEN : Plenum
COM : Commissievergadering

Abréviations dans la numérotation des publications :

DOC 50 0000/000 : Document parlementaire de la 50e
législature, suivi du n° et du n° consécutif

QRVA : Questions et Réponses écrites
HA : Annales (Compte Rendu Intégral)
CRA : Compte Rendu Analytique
PLEN : Séance plénière
COM : Réunion de commission

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : alg.zaken@deKamer.be

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be
e-mail : aff.generales@laChambre.be

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Tijdens de commissievergadering van 2 mei 2000 zette de minister van Sociale Zaken zijn voorstellen inzake de inkomensgarantie voor ouderen uiteen. De bedoeling van de regering bestaat erin de bestaande wetgeving inzake het gewaarborgd inkomen voor bejaarden te moderniseren. Deze modernisering bestaat enerzijds in de bedragen van het gewaarborgd inkomen te verhogen en anderzijds de aanrekening van de bestaansmiddelen op een meer realistische wijze te laten geschieden.

Vandaag zijn de uitkeringen voor het bestaansminimum, het gewaarborgd inkomen voor bejaarden en de inkomensvervangende tegemoetkoming nagenoeg dezelfde. De vraag dient dan ook gesteld te worden of de modernisering van het gewaarborgd inkomen voor bejaarden -en dus de verbeteringen die werden aangebracht- moeten worden doorgetrokken naar de twee andere bijstandstelsels, zijnde het bestaansminimum en de inkomensvervangende tegemoetkoming.

Voor wat betreft het bestaansminimum is wellicht een modernisering van de wetgeving gewenst. Onder meer het onderscheid tussen gehuwden en samenwonenden is een doorn in het oog van velen. Evenwel is het niet wenselijk de versoepelde aanrekening van de bestaansmiddelen door te trekken naar dit stelsel. Vanuit de filosofie van de actieve welvaartsstaat die deze regering in haar regeerakkoord inschreef zou een versoepelde regeling de activering van de bestaansminimumtrekkers in de weg kunnen staan.

Een modernisering van de inkomensvervangende tegemoetkoming voor gehandicapten daarentegen is wel aan de orde. De vrees dat een verhoging van de tegemoetkoming en een soepelere aanrekening van de bestaansmiddelen de activering van arbeidskrachten in de weg zouden staan geldt niet voor het stelsel van de inkomensvervangende uitkeringen. De doelgroep van de wet van 27 februari 1987 bestaat immers uit gehandicapten van ten minste 21 jaar en ten hoogste 65 jaar van wie is vastgesteld dat hun lichamelijke of psychische toestand hun verdienvermogen heeft verminderd tot één derde of minder van wat een valide persoon door een of ander beroep op de algemene arbeidsmarkt kan verdienen.

De arbeidsongeschiktheid is definitief. Er kan dus van betrokkenen niet verwacht worden dat zij nog de arbeids-

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Au cours de la réunion de commission du 2 mai 2000, le ministre des Affaires sociales a exposé ses propositions concernant la garantie de revenu aux personnes âgées. L'objectif du gouvernement est de moderniser la législation existante en matière de revenu garanti aux personnes âgées. Cette modernisation consiste, d'une part, à augmenter les montants du revenu garanti et, d'autre part, à faire en sorte que l'imputation des ressources s'effectue de manière plus réaliste.

A l'heure actuelle, les prestations afférentes au minimum de moyens d'existence, au revenu garanti aux personnes âgées et à l'allocation de remplacement de revenus sont pratiquement identiques. Il convient dès lors de se poser la question de savoir si la modernisation du revenu garanti aux personnes âgées – et donc les améliorations qui y ont été apportées – ne devraient pas être étendues aux deux autres régimes d'aide, à savoir le minimum de moyens d'existence et l'allocation de remplacement de revenus.

Une modernisation de la législation serait peut-être souhaitable en ce qui concerne le minimum de moyens d'existence. Nombreux sont ceux qui estiment notamment intolérable la distinction opérée entre personnes mariées et cohabitants. Il n'est cependant pas souhaitable d'étendre à ce régime le mode d'imputation plus souple qui s'applique aux ressources. Selon la philosophie de l'État social actif à laquelle le gouvernement a souscrit dans son accord de gouvernement, un régime plus souple pourrait en effet faire obstacle à l'activation des bénéficiaires du minimum de moyens d'existence.

Une modernisation de l'allocation de remplacement de revenus aux handicapés est par contre envisageable. La crainte qu'une majoration de cette allocation et une imputation plus souple des ressources fassent obstacle à l'activation de travailleurs n'est pas fondée en ce qui concerne le régime des allocations de remplacement de revenus. Le groupe de personnes visé par la loi du 27 février 1987 se compose en effet des handicapés âgés de 21 ans au moins et de 65 ans au plus, dont il est établi que l'état physique ou psychique a réduit leur capacité de gain à concurrence d'un tiers ou moins de ce que peut gagner une personne valide en exerçant une profession quelconque sur le marché général du travail.

L'incapacité de travail est définitive. On ne saurait donc attendre des intéressés qu'ils se présentent encore sur

markt zouden gaan betreden. Bijkomend argument voor een gelijkberechtiging is dat betrokkenen nog een heel leven voor zich hebben en soms zelfs nog personen ten laste hebben.

Uiteraard kan de situatie van een gehandicapte niet vergeleken worden met de situatie van een genietende van het gewaarborgd inkomen voor bejaarden. De gehandicapte kan gehuwd zijn met een persoon met een eigen inkomen. Het stelsel van de inkomensvervangende tegemoetkoming houdt hier duidelijk rekening mee. De inkomsten van de partner worden in rekening gebracht bij de aanrekening van de bestaansmiddelen.

Dit neemt niet weg dat een gelijke aanrekening inzake roerende en onroerende goederen en dezelfde vrijstellingen in enerzijds het gewaarborgd inkomen voor bejaarden en anderzijds de inkomensvervangende tegemoetkoming voor gehandicapten, gewenst zijn.

De belangrijkste gelijkenis tussen beide stelsels is terug te vinden in het bedrag van de uitkering. Het gewaarborgd inkomen voor bejaarden bedraagt 341.355 frank voor gezinnen en 256.019 frank voor alleenstaanden. De inkomensvervangende tegemoetkoming voor gehandicapten bedraagt 341.335 frank voor een gerechtigde met personen ten laste, 256.023 frank voor alleenstaanden en 170.682 frank voor samenwonenden.

Aan de gelijke uitkeringen komt een einde met de maatregel van de minister om op 1 juli 2000 en nog eens op 1 januari 2001 het gewaarborgd inkomen voor bejaarden te verhogen. De gezinsuitkering zal op 1 juli 2000 stijgen van 341.364 frank tot 357.360 frank en uiteindelijk tot 363.060 frank op 1 januari 2001. Voor een alleenstaande neemt de uitkering toe van 256.023 frank tot 268.023 frank en op 1 januari 2001 tot 272.294 frank.

Indien geen gelijkaardige operatie gebeurt voor de inkomensvervangende tegemoetkoming zal het verschil tussen beide uitkeringen alleen maar toenemen en op kruissnelheid voor gezinnen niet minder dan 21.705 frank per jaar bedragen en 16.271 frank per jaar voor een alleenstaande.

Een aantal gelijkenissen en verschillen tussen beide stelsels situeren zich op het vlak van de aanrekening van de bestaansmiddelen.

Net zoals in het huidige stelsel van het gewaarborgd inkomen voor bejaarden geldt voor het inkomen van de gehandicapte, van zijn echtgenoot of van de persoon waarmee hij samenwoont een vrijstelling van 12.500 frank voor gerechtigden met personen ten laste, 10.000

le marché du travail. Un argument supplémentaire qui plaide en faveur d'une égalité de traitement est que les intéressés ont encore toute la vie devant eux et ont parfois même des personnes à leur charge.

Il va cependant de soi que la situation d'un handicapé ne saurait être comparée à celle d'un bénéficiaire du revenu garanti aux personnes âgées. Le handicapé peut être marié avec une personne disposant d'un revenu propre. Le régime de l'allocation de remplacement de revenus tient manifestement compte de ce facteur. Les revenus du partenaire sont pris en compte pour l'imputation des ressources.

Il n'en demeure pas moins qu'il est souhaitable de pratiquer une imputation équivalente en matière de biens mobiliers et immobiliers et d'appliquer des exonérations identiques dans le cadre du revenu garanti aux personnes âgées et dans celui de l'allocation de remplacement de revenus aux handicapés.

La principale similitude entre ces deux régimes réside dans le montant de la prestation. Le revenu garanti aux personnes âgées s'élève à 341 335 francs pour les ménages et à 256 019 francs pour les isolés. L'allocation de remplacement de revenus aux handicapés s'élève à 341 335 francs pour un bénéficiaire ayant des personnes à charge, à 256 023 francs pour les isolés et à 170 682 francs pour les cohabitants.

La mesure prise par le ministre, visant à majorer le revenu garanti aux personnes âgées le 1er juillet 2000 et une nouvelle fois le 1er janvier 2001, met fin à l'égalité des prestations. L'allocation accordée à un ménage passera de 341 364 francs à 357 360 francs le 1er juillet 2000 et, finalement, à 363 060 francs le 1er janvier 2001. Pour un isolé, l'allocation passera de 256 023 francs à 268 023 francs et à 272 294 francs, le 1er janvier 2001.

Si l'on ne procède pas à une opération analogue pour l'allocation de remplacement de revenus, la différence entre ces deux allocations ne cessera d'augmenter et s'élèvera, en vitesse de croisière, à pas moins de 21 705 francs par an pour un ménage et à pas moins de 16 271 francs par an pour un isolé.

Une série de similitudes et de différences entre les deux régimes se situent au niveau de l'imputation des ressources.

Tout comme dans le régime actuel du revenu garanti aux personnes âgées, le revenu du handicapé, de son conjoint ou de la personne avec laquelle il cohabite est immunisé à concurrence de 12 500 francs pour les bénéficiaires ayant des personnes à charge, de 10 000

frank voor alleenstaanden en 6.250 frank voor samenwonenden. Voor wat betreft het gewaarborgd inkomen voor bejaarden stelt de minister voor deze vrijstelling te verhogen tot 40.340 frank voor alleenstaanden en 25.212 frank per samenwonende.

Voor onroerende goederen wordt voor de inkomensvervangende tegemoetkoming het kadastraal inkomen in aanmerking genomen. Voor de bebouwde onroerende goederen wordt een basisvrijstelling van 60.000 frank gegeven, verhoogd met 10.000 frank voor elk kind ten laste. Het resterende deel van het kadastraal inkomen wordt vermenigvuldigd met 3 voor de aanrekening. Voor onbebouwde onroerende goederen wordt een basisvrijstelling van 2.400 frank gegeven en wordt het resterend gedeelte voor de aanrekening vermenigvuldigd met 9. Deze laatste vrijstelling geldt enkel voor zover de betrokkene geen bebouwde onroerende goederen bezit.

Voor roerende goederen wordt uitgegaan van een fictieve opbrengst van 6% van de kapitalen. Er is niet voorzien in een vrijstelling. In de voorgestelde inkomensgarantie voor ouderen voorziet de minister in een vermogensvrijstelling van 250.000 frank. Voor de roerende kapitalen wordt in het voorstel van minister Vandenbroucke uitgegaan van 4% voor de kapitalen die minder dan 750.000 frank bedragen en 10% op de bedragen die hoger liggen dan voornoemd bedrag.

In geval van afstand van goederen wordt teruggegaan tot 10 jaar voor de aanvraag. Er wordt rekening gehouden met de verkoopopbrengst. Jaarlijks wordt in een abattement van 60.000 frank voorzien, ongeacht of men gezinshoofd is of niet. Er is niet voorzien in een vrijstelling. Bij de inkomensgarantie voor ouderen heeft de minister voorzien in een vrijstelling van 1.500.000 frank. Voor wat betreft de verleving houdt de minister rekening met 50.425 frank per jaar per samenwonende (100.850 frank per gezin) en 80.680 frank voor een alleenstaande.

De voorbeelden tonen aan dat ook op het vlak van de aanrekening van de bestaansmiddelen de kloof tussen beide stelsels bijzonder groot dreigt te worden.

De indieners pleiten dan ook voor de herziening van de inkomensvervangende tegemoetkoming voor gehandicapten. De verhoging van de uitkering lijkt evident. Voorgesteld wordt om gelijke tred te houden met de aanpassing van het gewaarborgd inkomen voor bejaarden. Voor wat betreft de aanrekening van de bestaansmiddelen moet uiteraard rekening worden gehouden met

francs pour les isolés et de 6 250 francs pour les cohabitants. En ce qui concerne le revenu garanti aux personnes âgées, le ministre propose de porter cette immunisation à 40 340 francs pour les isolés et à 25 212 francs pour chacun des cohabitants.

En ce qui concerne les biens immobiliers, le revenu cadastral est pris en considération pour calculer l'allocation de remplacement de revenus. Les biens immobiliers bâtis font l'objet d'une immunisation de base de 60 000 francs, majorée de 10 000 francs par enfant à charge. Le revenu cadastral excédant la partie immunisée est multiplié par trois pour effectuer l'imputation. En ce qui concerne les biens immobiliers non bâtis, une immunisation de base de 2 400 francs est accordée et la partie excédentaire est multipliée par neuf pour l'imputation. Cette dernière immunisation ne s'applique que pour autant que l'intéressé ne possède pas de biens immobiliers bâtis.

En ce qui concerne les biens mobiliers, il est présumé que les capitaux procurent un rendement fictif de 6%. Aucune immunisation n'est prévue. Dans le cadre de la garantie de revenu aux personnes âgées proposée, le ministre prévoit que le patrimoine sera immunisé à concurrence de 250 000 francs. En ce qui concerne les biens mobiliers, il est présumé, dans la proposition du ministre Vandenbroucke, que les capitaux d'un montant inférieur à 750 000 francs procurent un rendement de 4% et que ceux qui excèdent ce montant procurent un rendement de 10%.

En cas de cession de biens, il est remonté jusqu'à 10 ans avant la demande. Il est tenu compte du produit de la vente. Un abattement de 60 000 francs est prévu chaque année, que l'on soit ou non chef de ménage. Aucune immunisation n'est prévue. Dans le cadre de la garantie de revenu aux personnes âgées, le ministre a prévu une immunisation d'un montant de 1 500 000 francs. En ce qui concerne les montants du produit de la vente dépensés, le ministre tient compte d'un montant de 50 425 francs par an et par cohabitant (100 850 francs par ménage) et de 80 680 francs pour un isolé.

Des exemples montrent que le fossé entre les deux régimes risque également de se creuser fortement en ce qui concerne l'imputation des ressources.

Aussi les auteurs demandent-ils que l'on revoie le régime de l'allocation de remplacement de revenus aux handicapés. Il paraît évident qu'il convient d'augmenter cette allocation. Il est proposé d'instaurer un parallélisme avec l'adaptation du revenu garanti aux personnes âgées. En ce qui concerne l'imputation des ressources, il va de soi qu'il convient de tenir compte du fait que la situation

de verschillende situatie van de gehandicapte die eventueel gehuwd kan zijn met een goedverdienende echtgenoot. Evenwel vragen de indieners de minister te onderzoeken in welke mate een zelfde aanrekening als in het gewaarborgd inkomen voor bejaarden kan worden doorgevoerd bij de inkomensvervangende uitkering.

Filip ANTHUENIS (VLD)
Kathleen VAN DER HOOFT (VLD)

du handicapé est différente, étant donné qu'il peut éventuellement être marié à une personne gagnant bien sa vie. Les auteurs demandent cependant au ministre d'examiner dans quelle mesure on pourrait procéder, dans le cadre de l'allocation de remplacement de revenus, à une imputation identique à celle opérée dans le cadre du revenu garanti aux personnes âgées.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

De Kamer van volksvertegenwoordigers,

A. gelet op de uiteenzetting van de minister van Sociale Zaken en Pensioenen met betrekking tot zijn plan tot invoering van een inkomensgarantie voor ouderen en de hervorming van het gewaarborgde inkomen voor bejaarden;

B. gelet op de sociale noodzaak om het gewaarborgd inkomen voor bejaarden te moderniseren;

C. gelet op het feit dat het gewaarborgd inkomen voor bejaarden, net zoals het bestaansminimum en de inkomensvervangende tegemoetkoming, een bijstandssysteem is;

D. overwegende dat, in tegenstelling tot het bestaansminimum, er bij een verhoging van de uitkeringen en een versoepeling in de aanrekening van de bestaansmiddelen in het stelsel van de inkomensvervangende tegemoetkoming geen gevaar bestaat dat het principe van de actieve welvaartsstaat, zoals ingeschreven in de regeringsverklaring, in het gedrang komt;

E. overwegende dat de inkomensvervangende tegemoetkoming voor gehandicapten aan modernisering toe is,

vraagt de regering:

1. de inkomensvervangende tegemoetkoming voor gehandicapten te verhogen met dezelfde bedragen als deze waarmee het gewaarborgd inkomen voor bejaarden wordt verhoogd;

2. te onderzoeken in welke mate de nieuw in te voeren regels inzake de aanrekening van de bestaansmiddelen op het gewaarborgd inkomen voor bejaarden, kunnen worden ingevoerd bij de berekening van de inkomensvervangende tegemoetkoming.

15 juni 2000

Filip ANTHUENIS (VLD)
Kathleen VAN DER HOOFT (VLD)

PROPOSITION DE RESOLUTION

La Chambre des représentants,

A. eu égard à l'exposé du ministre des Affaires sociales et des Pensions concernant son plan d'instauration d'une garantie de revenu aux personnes âgées et la réforme du revenu garanti aux personnes âgées ;

B. eu égard à la nécessité sociale de moderniser le régime du revenu garanti aux personnes âgées ;

C. eu égard au fait que le revenu garanti aux personnes âgées constitue, tout comme le minimum de moyens d'existence et l'allocation de remplacement de revenus, un régime d'aide ;

D. considérant qu'une majoration des prestations et une imputation plus souple des ressources dans le régime de l'allocation de remplacement de revenus ne risquent pas, comme dans le régime du minimum de moyens d'existence, de remettre en cause le principe de l'État social actif, tel qu'il est inscrit dans la déclaration gouvernementale ;

E. considérant qu'il s'impose de moderniser l'allocation de remplacement de revenus aux handicapés ;

demande au gouvernement :

1. d'augmenter l'allocation de remplacement de revenus aux handicapés des mêmes montants que ceux desquels le revenu garanti aux personnes âgées est augmenté;

2. d'examiner dans quelle mesure les nouvelles règles à instaurer en matière d'imputation des ressources sur le revenu garanti aux personnes âgées pourraient être appliquées pour calculer l'allocation de remplacement de revenus.

15 juin 2000